

Соціально-економічне становище Кіровоградської області за 2019 рік

Населення

Чисельність наявного населення в області, за оцінкою, на 1 грудня 2019р. становила 934 тис. осіб. Упродовж січня–листопада 2019р. чисельність населення зменшилася на 11528 осіб. Зменшення чисельності населення області відбулося за рахунок природного (8363 особи) та міграційного (3165 осіб) скорочення. Порівняно із січнем–листопадом 2018р. обсяг природного скорочення збільшився на 825 осіб.

Природний рух населення у січні–листопаді 2019р. характеризувався суттєвим перевищенням числа померлих над живонародженими: на 100 померлих – 41 живонароджений.

Ринок праці

За даними обласного центру зайнятості, **кількість зареєстрованих безробітних** на кінець грудня 2019р. становила 15 тис. осіб, з них допомогу по безробіттю отримували 78,9%.

Із загальної кількості безробітних майже половину становили жінки.

Середньооблікова кількість безробітних, які отримували допомогу по безробіттю, в грудні 2019р. становила 8,5 тис. осіб, середній розмір допомоги по безробіттю – 3450 грн, що дорівнювало 82,7% законодавчо визначеного розміру мінімальної заробітної плати (4173 грн).

Кількість вакансій, заявлених роботодавцями до обласного центру зайнятості, в грудні 2019р. порівняно з листопадом 2019р. зменшилася на 10,3%, і на кінець місяця становила 2 тис. одиниць.

За професійними групами найбільша кількість вакансій на кінець грудня 2019р. спостерігалася серед кваліфікованих робітників з інструментом (29,1% від загальної кількості заявлених вакансій), а найменша – серед кваліфікованих робітників сільського та лісового господарств, риборозведення та рибальства (1%).

Навантаження зареєстрованих безробітних на одну вакансію в цілому по області збільшилося з 5 осіб на кінець листопада до 7 осіб на кінець грудня 2019р.

Доходи населення

За 2019р. розмір **середньомісячної номінальної заробітної плати** штатних працівників підприємств, установ, організацій (юридичних осіб та відокремлених підрозділів юридичних осіб) із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб становив 8360 грн, що на 16,3% вище ніж за 2018р.

Найбільш оплачуваними в економіці області у 2019р. були працівники транспорту, фінансової та страхової діяльності, державного управління й оборони; обов'язкового соціального страхування, добувної промисловості і розроблення кар'єрів, лісового господарства та лісозаготівлі, де заробітна плата у 1,3–1,7 раза перевищила середній показник по області.

Значно нижчою залишається заробітна плата працівників у сферах тимчасового розміщування й організації харчування, творчості, мистецтва та розваг, операцій з нерухомим майном, функціонування бібліотек, архівів, музеїв та інших закладів культури, адміністративного та допоміжного обслуговування, будівництві, сферах охорони здоров'я, інформацій та телекомунікацій, освіті, оптовій та роздрібній торгівлі; ремонті автотранспортних засобів і мотоциклів, сфері наукових досліджень та розробок, сільському господарстві. Співвідношення рівня оплати праці в зазначених видах діяльності до середнього по області становило 57,9%–94,4%.

У 2019р. порівняно з 2018р. спостерігалася збільшення **реальної заробітної плати** на 8,4% (у 2018р. порівняно з 2017р. – на 12,5%).

Загальна сума несплаченої заробітної плати (по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із урахуванням цензу за кількістю найманих працівників) впродовж 2019р. збільшилася на 48,3% і на 1 січня 2020р. становила 10,5 млн.грн.

Обсяг несплаченої заробітної плати становив 0,7% фонду оплати праці, нарахованого за грудень 2019р.

Сума боргу працівникам економічно активних підприємств упродовж 2019р. збільшилася у 2,7 раза і на 1 січня 2020р. становила 4,6 млн.грн або 43,9% загальної суми боргу по області.

Кількість працівників, перед якими є борги з виплати заробітної плати, на 1 січня 2020р. становила 365 осіб або 0,2% середньооблікової кількості штатних працівників, зайнятих в економіці області. Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому по 12,7 тис.грн, що в 1,3 раза більше розміру середньої заробітної плати, нарахованої штатному працівнику за грудень 2019р.

Сума заробітної плати, не виплаченої працівникам підприємств-банкрутів, на 1 січня 2020р. становила 5,6 млн.грн.

На підприємствах, які відносяться до категорії економічно неактивних, заборгованість із виплати заробітної плати на 1 січня 2020р. становила 314,1 тис.грн.

Соціальний захист

У листопаді 2019р. **субсидії на оплату житлово-комунальних послуг** отримували 98,7 тис. домогосподарств.

Середній розмір призначеної субсидії на одне домогосподарство у листопаді 2019р. становив 348,6 грн.

У січні-листопаді 2019р. призначено субсидії 199,9 тис. домогосподарств, з них у міській місцевості – 147,9 тис., у сільській місцевості – 52 тис. домогосподарств.

Сума субсидій, призначених домогосподарствам на оплату житлово-комунальних послуг, у січні-листопаді 2019р. становила 65,2 млн.грн, з неї у міській місцевості – 54,3 млн.грн, у сільській місцевості – 10,9 млн.грн.

Крім того, у січні-листопаді 2019р. 28,8 тис. домогосподарств було призначено **субсидії на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива**, з них у міській місцевості – 10,3 тис. домогосподарств, у сільській місцевості – 18,5 тис. домогосподарств.

За січень-листопад 2019р. сума субсидій, призначених домогосподарствам на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, становила 90,3 млн.грн, з неї у міській місцевості – 34,6 млн.грн, у сільській місцевості – 55,7 млн.грн.

Середній розмір призначеної у листопаді 2019р. субсидії цього виду на одне домогосподарство становив 3109,5 грн.

У січні-листопаді 2019р. сума субсидій, отриманих домогосподарствами на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, становила 89,7 млн.грн.

У листопаді 2019р. **населенням області сплачено за житлово-комунальні послуги** 142,2 млн.грн, що становило 49,6% нарахованих за цей період сум, за постачання електричної енергії – відповідно 77,9 млн.грн і (107,4% за рахунок погашення боргу попередніх періодів).

На кінець листопада 2019р. заборгованість населення зі сплати за постачання природного газу становила 237,4 млн.грн, за централізоване опалення та постачання гарячої води – 223,6 млн.грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 66,8 млн.грн, за централізоване постачання холодної води та водовідведення – 59,5 млн.грн, за вивезення побутових відходів – 14,1 млн.грн, за постачання електричної енергії – 105,3 млн.грн.

Ціни

Індекс споживчих цін в області у грудні 2019р. порівняно з листопадом 2019р. становив 99,6% з початку року – 103,6%.

На споживчому ринку в грудні 2019р. ціни на продукти харчування та безалкогольні напої знизились на 0,3%. Найбільше (на 5,4%) подешевшала олія оливкова. На 4,5–0,6% знизились ціни на мед, цукор, кондитерські вироби з цукру, олію соняшникову, безалкогольні напої, рибу та продукти з риби, фрукти, овочі, інші продукти харчування, кондитерські вироби з борошна, маргарин. Водночас на 3,6–0,6% подорожчали сметана, рис, кисломолочна продукція, молоко, сало, шоколад, масло, м'ясо та м'ясопродукти.

Ціни на алкогольні напої та тютюнові вироби зросли на 0,1%, у т.ч. тютюнові вироби – на 1,7%. Разом з цим на 1,6% знизились ціни на алкогольні напої.

Одяг і взуття подешевшали на 3,4%, зокрема, взуття – на 3,8%, одяг – на 3,2%.

Зниження цін (тарифів) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива на 1,8% відбулося за рахунок здешевлення природного газу на 11%. Разом з тим відбулося підвищення тарифів на утримання будинків та прибудинкових територій на 10,6%, водопостачання – на 6%, каналізацію – на 5,9%.

Ціни на транспорт у цілому знизилися на 0,7% через здешевлення автомобілів на 1,6%, палива та мастил – на 1%.

У сфері охорони здоров'я ціни знизилися на 0,5%, що пов'язано зі здешевленням амбулаторних послуг на 0,6% та фармацевтичної продукції – на 0,4%. Разом з цим на 4,6% подорожчали послуги санаторно-курортних установ.

Зниження цін у сфері відпочинку та культури на 1,9%, відбулося в основному за рахунок здешевлення туристичних послуг на 11,1%.

Промисловість

Індекс промислової продукції у грудні 2019р. порівняно з попереднім місяцем та груднем 2018р. становив відповідно 79,4% та 85,4%, за підсумками 2019 року – 102,7%.

У добувній промисловості та розробленні кар'єрів порівняно з 2018р. індекс промислової продукції становив 82,5%, переробній – 110,8%, постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 96,6%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** за підсумками 2019р. випуск продукції зменшився на 17,5%, у т.ч. у добуванні руд кольорових металів – на 16,7%, добуванні каменю, піску та глини – на 13,6%.

На підприємствах **переробної промисловості** у 2019р. проти 2018р. випуск продукції зріс на 10,8%.

У *виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів* випуск промислової продукції порівняно з 2018р. збільшився на 22,1%, у т.ч. у виробництві напоїв – у 1,6 рази, інших харчових продуктів – на 29,6%, олії та тваринних жирів – на 22%, молочних продуктів – на 13,8%, готових кормів для тварин – на 0,7%. Водночас зменшились обсяги виробництва продуктів борошномельно-круп'яної промисловості на 35%, хліба, хлібобулочних і борошняних виробів – на 10%, м'яса та м'ясних продуктів – на 7,2%.

У 2019р. порівняно 2018р. спостерігалось збільшення виробництва олії соняшникової та її фракцій, нерафінованих (крім хімічно модифікованих) на 138,3 тис.т, олії соняшникової та її фракцій, рафінованих (крім хімічно модифікованих) – на 37,1 тис.т, олії соєвої та її фракцій, нерафінованих (крім хімічно модифікованих) – на 10,9 тис.т, кормів готових (крім преміксів) для годівлі сільськогосподарських тварин – для великої рогатої худоби – на 2 тис.т, зерен зернових культур плющених, перероблених в пластівці, лущених, обрушених, різаних або подрібнених – на 672 т, ковбас напівкопчених – на 224 т, сиру тертого, порошкового, голубого та іншого неплавленого (крім свіжого сиру, сиру із молочної сироватки та кисломолочного сиру) – на 98 т, свинини свіжої чи охолодженої – туш, напівтуш (уключаючи оброблених сіллю чи консервантами для тимчасового зберігання) – на 37 т.

Водночас зменшилось виробництво борошна пшеничного чи пшенично-житнього на 9,3 тис.т, виробів ковбасних варених, сосисок, сардельок – на 1,7 тис.т, хліба та виробів хлібобулочних, нетривалого зберігання – на 945 т, виробів кондитерських з цукру інших – на 864 т, кормів готових (крім преміксів) для годівлі сільськогосподарських тварин – для свиней – на 775 т, печива солодкого (уключаючи сендвіч-печиво; крім частково чи повністю покритого шоколадом або іншими сумішами, що містять какао) – на 399 т, яловичини і телятини, свіжих чи охолоджених – туш, напівтуш, четвертин необвалених – на 212 т, виробів здобних (булочок підвищеної калорійності, листових, рулетів з маком, рогаликів тощо) – на 115 т, ковбас варено-копчених, напівсухих, сиров'ялених, сирокочених (уключаючи "саламі") – на 104 т, субпродуктів харчових великої рогатої худоби, свиней, баранів, кіз, коней, інших тварин родини конячих, свіжих чи охолоджених – на 48 т.

У *текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів* обсяги випуску продукції порівняно з 2018р. зменшились на 21,3%, у т.ч. у виробництві одягу – на 20,4%. При цьому у текстильному виробництві спостерігалось зростання обсягів на 17,1%.

У *виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності* у 2019р. спостерігалось збільшення випуску продукції на 0,2%, у т.ч. у виготовленні виробів з деревини, корка, соломки та рослинних матеріалів для плетіння – на 3,5%. При цьому у поліграфічній діяльності і наданні пов'язаних із нею послуг зменшення становило 67%, лісопилальному та стругальному виробництві – 3,9%.

У *виробництві хімічних речовин і хімічної продукції* у 2019р. скорочення випуску продукції становило 14,4%, у т.ч. у виробництві іншої хімічної продукції – 34,9%, основної

хімічної продукції, добрив і азотних сполук, пластмас і синтетичного каучуку в первинних формах – 15%, фарб, лаків і подібної продукції, друкарської фарби та мастик – 13,8%.

На підприємствах з *виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції* обсяги промислового виробництва у 2019р. порівняно з 2018р. зменшилися на 18,7%, зокрема у виробництві цементу, вапна та гіпсових сумішей – на 53,1%, виготовленні виробів із бетону, гіпсу та цементу – на 37,8%, виробництві будівельних матеріалів із глини – на 15,2%, гумових виробів – на 8,2%. Водночас у виробництві скла та виробів із скла випуск продукції збільшився в 1,8 раза, абразивних виробів і неметалевих мінеральних виробів – на 31,7%, пластмасових виробів – на 3%.

У *металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування*, випуск промислової продукції за підсумками 2019р. зменшився на 3,7%, у т.ч. у металургійному виробництві – на 4,9%, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування, – на 2,5%.

У *машинобудуванні* випуск промислової продукції у 2019р. порівняно з 2018р. зменшився на 4,7%, у т.ч. у виробництві інших транспортних засобів – на 54,2%, гідравлічного та пневматичного устаткування – на 12,3%. Разом із цим на підприємствах із виробництва електродвигунів, генераторів, трансформаторів, електророзподільчої та контрольної апаратури випуск промислової продукції збільшився в 1,6 раза, автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів – на 38,4%, машин і устаткування для сільського та лісового господарства та інших машин і устаткування загального призначення – на 3,7%.

У *виробництві, передачі та розподіленні електроенергії* обсяги виробництва зменшилися на 2,4%.

Сільське господарство

За попередніми даними, у 2019р. **індекс сільськогосподарської продукції** порівняно з 2018р. склав 106,7%, у т.ч. у підприємствах – 110,6%, господарствах населення – 100,7%.

Рослинництво. За 2019р. індекс продукції рослинництва порівняно з 2018р. склав 107,9%, у т.ч. у підприємствах – 110,6%, господарствах населення – 102,2%.

Тваринництво. У 2019р. індекс продукції тваринництва порівняно з 2018р. становив 100,4%, у т.ч. у підприємствах – 111,4%, господарствах населення – 97,2%.

У господарствах усіх категорій у 2019р. загальний обсяг виробництва м'яса (реалізація сільськогосподарських тварин на забій у живій масі) склав 68,8 тис.т та порівняно з 2018р. зменшився на 1,6 тис.т або на 2,3%.

Обсяг вирощування сільськогосподарських тварин у підприємствах у 2019р. становив 21 тис.т, у т.ч. великої рогатої худоби – 3,4 тис.т, свиней – 17,3 тис.т. Відношення загального обсягу вирощування сільськогосподарських тварин до обсягу їх реалізації на забій становило 101,7% (у 2018р. – 103,8%).

Загальне виробництво молока порівняно з 2018р. зменшилося на 2,2% і склало 300,7 тис.т, у т.ч. у господарствах населення – на 2,9% (238,9 тис.т), у підприємствах – збільшилося на 0,3% (61,8 тис.т).

Порівняно з 2018р. у підприємствах середній надій молока від корів, що були в наявності на початок 2019р., зменшився на 47 кг (на 0,8%) і становив 6002 кг.

У 2019р. загальне виробництво яєць від птиці свійської усіх видів порівняно з 2018р. зросло на 26,1% і склало 583,4 млн.шт. Виробництвом яєць займалися підприємства 4 районів області.

Загальна кількість великої рогатої худоби на 1 січня 2020р. становила 82 тис. голів (на 8,6% менше ніж на 1 січня 2019р.), у т.ч. корів – 47,6 тис. голів (на 5,2% менше), свиней – 214,2 тис. голів (на 2,9% менше), овець і кіз – 34 тис. голів (на 7,1% менше) та птиці свійської – 5484,1 тис. голів (на 9,8% більше).

Будівництво

У 2019р. підприємствами області вироблено будівельної продукції на суму 1957,6 млн.грн. Індекс будівельної продукції у 2019р. порівняно з 2018р. становив 115,9%.

Нове будівництво, реконструкція та технічне переоснащення склали 70,4% загального обсягу виробленої будівельної продукції, капітальний і поточний ремонт – 19,8% та 9,8% відповідно.

Внутрішня торгівля

Оборот роздрібною торгівлі, який включає дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у 2019р. становив 19299,4 млн.грн, що в порівнянних цінах на 9,5% більше обсягу 2018р.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у 2019р. становив 13611,1 млн.грн, що у порівнянних цінах на 11,9% більше обсягу 2018р.

Зовнішня торгівля товарами

У січні-листопаді 2019р. обсяг експорту товарів становив 608,7 млн.дол. США, імпорту – 226,8 млн.дол. Порівняно з січнем-листопадом 2018р. експорт товарів збільшився на 29%, імпорт скоротився на 7,5%. Позитивне сальдо становило 381,8 млн.дол. (у січні-листопаді 2018р. – 226,5 млн.дол.).

На формування позитивного сальдо вплинули окремі товарні групи: жири та олії тваринного або рослинного походження (181,7 млн.дол.), зернові культури (151,7 млн.дол.), залишки і відходи харчової промисловості (93,2 млн.дол.), руди, шлак і зола (31,8 млн.дол.).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту у січні-листопаді 2019р. становив 2,68 (у січні-листопаді 2018р. – 1,92).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами 143 країн світу.

Загалом область експортувала товари до 128 країн світу.

У січні-листопаді 2019р. обсяг експорту товарів до країн ЄС становив 174,7 млн.дол. (28,7% загального обсягу експорту) та збільшився в 1,6 раза порівняно з січнем-листопадом 2018р.

Серед найбільших партнерів-країн ЄС зросли експортні поставки до Нідерландів, Чехії, Польщі, Німеччини, серед інших країн – до Туреччини, Білорусі, Єгипту, Китаю, Ізраїлю. Водночас зменшилися поставки до Російської Федерації, Італії, Індії, Іспанії.

Найбільші експортні поставки здійснювались до Білорусі – 9,4% загального обсягу експорту (залишки і відходи харчової промисловості), Туреччини – 8,2% (залишки і відходи харчової промисловості, продукти рослинного походження), Індії – 7,9% (жири та олії тваринного або рослинного походження), Китаю – 7% (жири та олії тваринного або рослинного походження), Нідерландів – 6,6% (жири та олії тваринного або рослинного походження, продукти рослинного походження).

У січні-листопаді 2019р. з області експортовано жирів та олій тваринного або рослинного походження на суму 181,7 млн.дол., продуктів рослинного походження – на 176,6 млн.дол., готових харчових продуктів – на 105 млн.дол., машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання – на 72,9 млн.дол.

Імпорт товарів у січні-листопаді 2019р. здійснювався з 90 країн світу. Обсяг імпорту товарів з країн ЄС становив 102,3 млн.дол. (45,1% загального обсягу) та проти січня-листопада 2018р. збільшився на 15,3%.

Імпортні поставки порівняно з січнем-листопадом 2018р. зросли із Чехії, США, Польщі, Туреччини, скоротилися – з Білорусі, Російської Федерації, Бельгії, Китаю.

Найбільші надходження товарів здійснювались з Китаю – 17,1% загального обсягу імпорту (машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання, засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби), США – 13,4% (засоби наземного транспорту, крім залізничного, машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання), Німеччини – 11,9% (механічні машини, засоби наземного транспорту, крім залізничного), Туреччини – 6,8% (текстильні матеріали та текстильні вироби, продукти рослинного походження), Білорусі – 6,2% (мінеральні продукти, засоби наземного транспорту, крім залізничного).

У січні-листопаді 2019р. до області надійшло машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання на суму 88 млн.дол., засобів наземного транспорту, літальних апаратів, плавучих засобів – на 52,1 млн.дол., продукції хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – на 19,9 млн.дол., недорогоцінних матеріалів та виробів з них – на 14,2 млн.дол.

Транспорт

У 2019р. підприємствами транспорту перевезено 19597,5 тис.т вантажів, що на 14,2% менше ніж у 2018р., вантажообіг збільшився на 3,2% і становив 26945,1 млн.ткм.

У 2019р. **залізницею** перевезено 6253,6 тис.т вантажів, що на 12,4% менше ніж у 2018р. Це зумовлено зменшенням перевезення кам'яного вугілля на 50%, брухту чорних металів – на 42,6%, будівельних матеріалів та хімічних і мінеральних добрив – на 23,5%, зерна і продуктів перемолу – на 2,5%, нафти і нафтопродуктів – на 1,8%. Вантажообіг підприємств залізничного транспорту збільшився на 3,5% і становив 26032 млн.ткм.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень, виконаних фізичними особами-підприємцями) у 2019р. перевезено 13342,2 тис.т вантажів, що на 15% менше порівняно з 2018р., вантажообіг зменшився на 6,5% і становив 912,4 млн.ткм.

Авіаційним транспортом у 2019р. перевезено 1,7 тис.т вантажів, що на 17,5% менше порівняно з 2018р., вантажообіг зменшився на 24,5% і становив 0,7 млн.ткм.

У 2019р. послугами пасажирського транспорту скористалися 75,9 млн. пасажирів, що на 7,8% більше ніж у 2018р., пасажирообіг збільшився на 0,8% і становив 2593,4 млн.пас.км.

Залізницею у 2019р. перевезено 2,2 млн. пасажирів, що на 2,8% менше ніж у 2018р., пасажирообіг збільшився на 3,1% і становив 1837 млн.пас.км.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень, виконаних фізичними особами-підприємцями) у 2019р. перевезено 47,6 млн. пасажирів, що на 3,9% менше порівняно з 2018р. Пасажирообіг підприємств автомобільного транспорту зменшився на 11,4% і становив 598,6 млн.пас.км.

Обсяги перевезень пасажирів, виконаних фізичними особами-підприємцями у 2019р., зменшились на 9% та становили 8,2 млн. пасажирів.

Авіаційним транспортом у 2019р. перевезено 38,1 тис. пасажирів, що на 13,7% більше порівняно з 2018р., пасажирообіг зріс на 8,9% і становив 19,6 млн.пас.км.

Тролейбусами у 2019р. перевезено 26,1 млн. пасажирів, що на 40,2% більше ніж у 2018р.

Головне управління статистики
у Кіровоградській області